

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1235703/9

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא

המערער: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אילת רוזינר דהאן)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד לימור אזולאי)

הנדון: אי־היכולת לצרף ערעור ובקשת עיכוב ביצוע בעניין אחד – שלא נפתח בעבורו תיק ולא שולמה בעבורו אגרה – אל ערעור שבעניין אחר

החלטה

בהחלטתי מיום י"ז באלול התשפ"א (25.8.21) (להלן ההחלטה הראשונה) כתבתי כדלהלן (ההדגשות נוספו):

[...] בכתב הערעור שלפניי נכרכו בערבוביה שלושה נושאים (לפחות, בהנחה שאין נושא נוסף שהערבוב האמור העלימו מעיניי...) מזונות הקטין, משמורתו והסדר תשלומי הכתובה, ועל כל אלה חופפים אי־בהירות ואי־סדר כלליים בנוגע לכל אחד מהם ובנוגע לכולם יחד.

בערעור כזה אין בית הדין יכול לדון – מטעמי פרוצדורה שכן כל נושא מחייב תיק לעצמו ותשלום אגרה לעצמו, ומטעמי מהות שכן כשהדברים מעורבבים ואינם ברורים – קשה עד בלתי אפשרי לבור בהם את הבר מן התבן ולעשות צדק [...]

נוכח כל האמור לעיל אני קובע:

א. המערער יגיש כתב ערעור מתוקן שיעסוק רק בסוגיה שלה נועד תיק זה ויסדר בו את טיעונו כראוי, היינו יבהיר מהן החלטות שעליהן הוא מערער, מתי ניתנו, ומה טיעונו ההלכתיים, המשפטיים או העובדתיים נגד אותן החלטות, להבדיל מטיעונים שאינם נוגעים להן או מכאלה שאינם הלכתיים, משפטיים או עובדתיים. כתב הערעור המתוקן יוגש בתוך עשרים יום שבכללם גם ימי פגרה.

ב. ככל שמבקש המערער לערער גם על החלטות שבעניינים אחרים – משמורת, הסדרי תשלום הכתובה וכו' – יתכבד ויגיש בעניינים כתבי ערעור נפרדים, תוך פתיחת תיקים מתאימים ותשלום אגרה. למותר לציין כי כתבי הערעור הללו יידרשו לעמוד בכללים שבתקנות הדיון (לרבות עניין המועדים) ולא יוכלו להינשא על כתפי ערעור זה ועל עמידתו שלו (לכאורה ועל יסוד החלטות קודמות של בית דיננו) בכללים אלה [...]

עשרים הימים הנקובים בהחלטה כמעט כלו, וכתב ערעור מתוקן לא הוגש. גם כתבי ערעור בנושאים האחרים לא הוגשו ואין צריך לומר שלא שולמה אגרה כדיון בעבורם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

חלף זאת הגיש המערער ביום כ"ח באלול התשפ"א (5.9.21) בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין הכתובה שכאמור אין בענייננו תיק ערעור בגינו, ומשכך נתתי בו ביום החלטה נוספת (להלן ההחלטה השנייה) שזו לשונה:

בפני בית הדין מונחת בקשה לעיכוב ביצוע החלטת בית הדין בעניין הכתובה. הבקשה שלפנינו אמורה להיות סעד לערעור. כפי שכתבנו בהחלטה קודמת, לא מונח בפנינו כתב ערעור כנדרש בנושא זה. באין תביעה עיקרית אין מקום למתן סעד. לאור האמור דוחים הבקשה על הסף.

עתה לפניי בקשה נוספת של המערער שכותרתה "בקשת הבהרה להתחשבות לקיים את החלטת כבוד בית הדין הנכבד מ-25.8.21 ועיכוב ביצוע תשלום הכתובה בלבד". בבקשה מתפלמס המערער עם ההחלטה השנייה (אף שההחלטה הראשונה היא המוזכרת בכותרת שצוטטה) וטוען:

בית הדין הנכבד לא צירף את כתב הערעור שהוגש כסעד עיקרי בתאריך 4.7.21 ושולמה אגרה כחוק, מאכן שיש כתב ערעור שהוא כתב תביעה עיקרי. אומנם כבוד בית הדין ביקש שהמערער יפצל כל נושא לגופו למרות שבהחלטת כבוד בית הדין קמא טבריה הועלו כל הנושאים בהחלטה אחת. פיצול הנושאים מצריך זמן, במיוחד שהנגיף עדיין משתולל בחוץ, באת כוח המערער לא במיטבה עקב החיסונים שקיבלה, הפגרה הסתיימה רק ב-5.9.21 וחגי תשרי מצריכים זמן והשקעה [...]

דומה כי מושכלות יסוד מסוימות נעלמו משום מה מעיני המערער, נחזור אפוא ונבהיר – הפעם לפניי משורת הדין למרות הגשת בקשה זו (שוב) בתוך תיק מזונות הילדים וללא תיק מתאים, ולפניי משורת הדין נעשה זאת הפעם גם ללא חיוב בהוצאות שהיה ראוי שייפסק כלפי בעל דין המתפלמס עם החלטות ומטריח את בית הדין לשוב ולהבהיר את שכבר הובהר בהחלטות הקודמות:

1. הליך שיפוטי יכול להתנהל רק כשמתקיימים כמה תנאים מצטברים: א. הגשת כתב תביעה או ערעור; ב. פתיחת תיק מתאים שאליו יוכנס כתב התביעה האמור; ג. תשלום אגרה בהתאם לחוק ולתקנות.

2. כל התנאים האמורים נדרשים בנוגע לכל תביעה ותביעה ולכל ערעור וערעור, אי אפשר לנהל הליך בשתי תביעות או ערעורים או יותר בתיק אחד, ובעיקר לא על יסוד תשלום אגרה בעבור הליך אחד בלבד. אכן כשדנה ערכאה שיפוטית בכמה תביעות או ערעורים שבין אותם בעלי דין, ובייחוד כשיש זיקה בין ההליכים, עשוי הדיון להתנהל ככולם יחד ואף פסק הדין עשוי לכלול כמה מהם או את כולם במסמך אחד, אף שמן הבחינה המהותית מדובר בכמה פסקי דין שכל אחד מהם עומד בפני עצמו.

גם בנוגע להגשת כתבי התביעה או הערעור: אפשר לעיתים לכלול במסמך אחד כמה תביעות או ערעורים, ואותו מסמך יתויק בכל התיקים שאליו הוא נוגע ובלבד שאכן יש תיקים כאלה ושולמה בעבורם האגרה. עם זאת כפי שהבהרתי בהחלטה הראשונה כדי שיוכל הצדק להיעשות צריכים הדברים להיות בהירים וברורים – מסמך אחד כן, אבל 'סלט' לא.

ומכלל אל הפרט:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המערער הגיש כאמור כתב ערעור שבו נכללו יחדיו כמה נושאים כשכולם יחד וכל אחד לחוד אינם מנוסחים בדרך שמאפשרת להבין מה הטענות ההלכתיות, המשפטיות או העובדתיות הרלוונטיות – אם ישנן כאלה – בנוגע להחלטותיו של בית דין קמא.

בנוסף לחוסר הבהירות הרי שבהיבט המנהלי נפתח תיק אחד בלבד. לו היה מדובר רק בעניין 'טכני' של פתיחת התיק היה אפשר אולי לרפא את הפגם האמור בהוראה למזכירות בית הדין לפתוח תיקים נוספים ולתיק את כתב הערעור (בהתעלם לעת עתה מאיבהירות שבו) בכולם – אם כי לכאורה לא מתפקידו של בית הדין לעשות כן אלא מתפקידו של המערער לבקש זאת מן המזכירות – אולם אין מדובר רק בפתיחת התיק במחשב בית הדין אלא בתשלום האגרה כדין. בערכאות השיפוט לא מתקיימים 'מבצעים' של 'שניים במחיר אחד', 'אחד פלוס אחד' וכיוצא בהם.

במאמר מוסגר אציין כי לא ברור לי אם הסיבה שמשלל הנושאים שנכללו בכתב הערעור נושא התיק היחיד שנפתח הוא 'מזונות ילדים' היא בקשתו של המערער בפנייתו אל המזכירות או כי המזכירות הסיקה כי זהו הנושא משום שבו נפתח כתב הערעור. (וכך גם הבקשה לארכה להגשתו שקדמה לו וגם בעניינה היה התיק תיק 'מזונות ילדים'. אעיר אגב כי גם אז היה מקום שאורה למערער לפתוח תיקים נפרדים לצורך בקשת הארכה בנוגע לכל אחד מהערעורים שנכללו בה, אלא שאז – כל עוד דובר בבקשת ארכה גרידא ולא בהליך העיקרי – נהגתי במערער באורך רוח ולא עמדתי על דרישה זו, ואולי טעות הייתה זו...) כך או כך אין ספק כי המערער היה מודע לכך ששילם אגרה רק בעבור תיק אחד וכי התיק היחיד שנפתח הוא תיק 'מזונות ילדים' – מהותו של התיק צוינה בקבלה שקיבל המערער על התשלום ואף בהחלטתי הראשונה הובהרו הדברים היטב, לפיכך אם הייתה כוונת המערער לשלם את האגרה דווקא בגין הערעור שבעניין חיוב הכתובה היה עליו לפנות למזכירות בית הדין (ואם לאחר ההחלטה – לבית הדין עצמו) ולהבהיר כי זו הייתה כוונתו ולבקש לסגור את תיק 'מזונות הילדים' שנפתח בטעות, לפתוח במקומו תיק 'כתובה' ולהסב את האגרה אליו. משלא נהג המערער כך הרי שברי כי אין מדובר בטעות, התיק היחיד התלוי ועומד אפוא הוא תיק 'מזונות הילדים' והוא גם התיק היחיד שבעבורו שולמה אגרה כדין.

שתי הוראות הוריתי למערער בהחלטה הראשונה: האחת בנוגע לתיק הקיים והיא כי אם רצונו בכירור ערעורו – יגיש כתב ערעור מתוקן וברור שיאפשר זאת; השנייה בנוגע ליתר העניינים, שאם רצונו לערער גם על שנפסק בהם – יפנה למזכירות בית הדין, יבקש לפתוח תיקים מתאימים, ישלם אגרה כדין ויגיש כתבי ערעור מתוקנים אף בהם.

הסברי המערער בנוגע לאי יכולתו לעמוד בסד הזמנים שקצבתי יכולים לבוא בחשבון כחלק מבקשת ארכה בנוגע להוראה הראשונה, וכבר עתה ייאמר כי בנוגע לה היינו בנוגע להגשת כתב ערעור מתוקן בתיק הקיים אטה יותר להיעתר לבקשה כזו (כמובן בגבולות זמן סבירים – למשיבה יש זכות לסיום ההליכים).

יכולים הם לבוא בחשבון גם כחלק מבקשת ארכה בנוגע להוראה השנייה שבאותה החלטה, היינו לפתיחת תיקים ולהגשת כתבי ערעור ביתר הנושאים, ובעניין זה ייאמר כבר עתה כי בקשה כזו תוכל להישקל רק לאחר שתתקבל תגובת המשיבה לה, שכן תקנות הדיון מאפשרות לבית הדין להאריך את המועד להגשת ערעור רק לאחר שלכל הצדדים הנוגעים בדבר ניתנה ההזדמנות להביע את עמדתם.

כך או כך: אפילו ארכה שכבר ניתנה, וקל וחומר בקשת ארכה שאפשר שלא ייעתר לה בית הדין, אינה יכולה לשמש בסיס לבקשה לעיכוב ביצוע. אף ערעור, נזכיר, אינו מחייב תמיד עיכוב ביצוע, אלא שמשווגש ערעור כדין יש מקום לשקול את עיכוב הביצוע, ללא הגשת ערעור כדין – קרי: כתב ערעור, פתיחת תיק ותשלום אגרה – אין מקום כלל לשקול בקשה לעיכוב ביצוע.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בשולי הדברים אעיר כי הנימוקים בנוגע לנגיף המשתולל הם נימוקים שקשה לראות בהם טעם למתן ארכה, בין שטוב הדבר ובין שאינו טוב – המשק מתנהל כמעט לגמרי כבשגרה, סגרים – אין, וכל עוד לא מדובר בנתון קונקרטי (מגובה באסמכתאות) בדבר מחלה חלילה או בידוד של מי מצוות משרד באת כוח המערער שבלעדיו אין באת כוח המערער יכולה להכין ולהגיש כתבי בית דין – אין השתוללות הנגיף מצדיקה ארכה. גם האמירה בדבר השפעתם של החיסונים אינה מספקת. באת כוח המערער אינה היחידה שהתחסנה מפני הנגיף, רוב אוכלוסיית ישראל – והחתום מטה בכלל – התחסנה ברוך ה', ותופעות הלוואי של החיסונים, כידוע, חולפות בתוך יום – יומיים כמעט אצל כל מי שלקה בהם, ובהעדר אסמכתה רפואית לא נוכל לקבל טיעון בדבר קושי תפקודי הנמשך מעבר לכך בשל החיסונים.

נוכח האמור נדחית (שוב) הבקשה לעיכוב הביצוע.

המערער ישלים את הגשת כתב הערעור המתוקן ויגיש – אם רצונו בכך – כתבי ערעור ביתר הנושאים, תוך פתיחת תיקים מתאימים ותשלום אגרה כדין, במועד שקצבתי בהחלטה הראשונה. לחילופין יגיש המערער בקשות ארכה לפרק זמן מוגדר.

בין כך ובין כך מורה בית הדין על ביטול הדיון שנקבע בערעור (שכפי שצינתי בהחלטה הראשונה, בחלק שלא צוטט לעיל, נקבע כנראה בטעות טרם החלטה על כך), שכן נוכח העיכוב עד כה והסיכוי הסביר נוכח דברי המערער כי אכן יבקש גם ארכה נוספת, הרי שהסיכוי שנוכל לדון בערעור – לאחר שתינתן למשיבה גם ההזדמנות להשיב עליו ולאחר שנחליט אם יש מקום לדון בו ואם יש להתנות את שמיעתו בהפקדת ערובה להוצאות המשפט – במועד שנקבע (י"א במרחשוון התשפ"ב – 17.10.21) מזערי.

מסקנות והוראות

- א. בקשת עיכוב הביצוע בנוגע לחיוב הכתובה – נדחית.
- ב. המערער יגיש את כתב הערעור המתוקן וכן יגיש כתבי ערעור ביתר הנושאים (אם רצונו בכך), תוך פתיחת תיקים מתאימים ותשלום אגרה כדין, במועד שנקבע בהחלטתי הראשונה.
- ג. לחילופין יגיש בקשת ארכה לפרק זמן קצוב וסביר (ולמען הסר ספק – אין בית הדין מתחייב להיעתר לה ובכל מקרה לא ייעתר לבקשת ארכה להגשת כתבי הערעור הנוספים ולפתיחת התיקים ללא שתאפשר למשיבה להביע את עמדתה בעניין).
- ד. הדיון הקבוע בעניינם של הצדדים יבוטל. מועד חלופי ייקבע לאחר השלמת האמור לעיל, קבלת תגובת המשיבה והחלטה מתאימה.
- ה. ההחלטה מותרת בפרסום בהשמטת פרטיהם המזהים של הצדדים.

ניתן ביום ו' בתשרי התשפ"ב (12.9.2021).

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה